

як ключових чинників ефективної адаптації. У дослідженні представлено приклади того, як офлайн-діяльність може бути перетворена в онлайн-еквіваленти без втрати педагогічної цінності.

Висновки показують, що ефективність комунікативних завдань у морській англійській мові можна зберегти за допомогою ретельного методологічного перепроєктування, дотримання чіткої структури та впровадження цифрових інструментів, які покращують залучення та співпрацю. У статті робиться висновок, що систематична адаптація вправ для онлайн-навчання сприяє ефективному оволодінню мовою професійної орієнтації та мотивації студентів у нестабільних умовах воєнного часу, таким чином забезпечуючи неперервність та якість освіти.

Ключові слова: морська англійська мова, комунікативна компетентність, онлайн-навчання, віртуальне навчальне середовище, адаптація завдань, інтерактивні технології, дистанційна освіта, проблеми воєнного часу, мовна педагогіка, розвиток навичок говоріння.

Дата надходження статті: 21.05.2025 р.

Прийнято до публікації: 05.06.2025 р.

Рецензент: доктор педагогічних наук, доцент Рябуха І. М.

УДК 378.355.233.2:796]:358.236(043.3)

DOI <https://doi.org/10.37915/pa.vi59.658>

Бутенко А. Є.*,

orcid.org/0000-0003-4005-6829

СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ КУРСАНТІВ-ЗВ'ЯЗКІВЦІВ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ ЗАСОБАМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті розглядається проблема визначення сутності та структури готовності майбутніх офіцерів-зв'язківців (Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України) до виконання завдань за призначенням. Особливу увагу приділено ролі спеціальної фізичної підготовки як засобу формування професійної готовності. Запропоновано системний підхід до аналізу цієї готовності, який включає взаємозв'язок мотиваційного, когнітивного, операційно-діяльнісного, емоційно-вольового, особистісного та соціально-комунікативного компонентів.

Відповідно до результатів аналізу науково-методичної та спеціальної літератури нами зосереджено увагу на важливості інтеграції фізичної та спеціальної фізичної підготовки з іншими дисциплінами, які забезпечують професійний розвиток представників досліджуваної категорії. Також у статті окреслено основні завдання спеціальної фізичної підготовки, спрямовані на розвиток фізичних, психофізичних та професійно значущих якостей, а також забезпечення стресостійкості і функціональної готовності майбутніх офіцерів-зв'язківців до виконання завдань за призначенням.

Здійснений аналіз понять «готовність особистості до професійної діяльності» та «готовність майбутніх офіцерів до виконання завдань за призначенням» дозволив сформулювати визначення «готовність майбутніх офіцерів-зв'язківців до виконання завдань за призначенням». Результати дослідження може бути використано для вдосконалення програм фізичної та спеціальної фізичної підготовки майбутніх офіцерів (зазначеної військово-облікової спеціальності) у вищих військових навчальних закладах інституцій сектору безпеки і оборони України.

Перспективи подальших розвідок у цьому напрямку передбачають визначення підходів, принципів, форм, методів і засобів (технічних засобів навчання), які доцільно застосувати під час практичних занять зі спеціальної фізичної підготовки в системі професійної освіти,

*© Бутенко А. Є.

для формування готовності майбутніх офіцерів-зв'язківців до виконання завдань за призначенням» (з урахуванням наявного бойового досвіду).

Ключові слова: військова освіта, військово-професійна діяльність, засоби, майбутні офіцери, освітній процес, педагогіка, спеціальна фізична підготовка, сутність, структура, фізична підготовка.

Постановка проблеми. У сучасних умовах стрімкого розвитку цифрових засобів зв'язку та інформаційних технологій, а також зростання ролі кібертехнологій у забезпеченні національної безпеки України виникає потреба в підготовці висококваліфікованих офіцерських кадрів для потреб Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України, здатних ефективно виконувати завдання за призначенням у різних умовах службово-бойової діяльності, зокрема й екстремальних.

Окрім професійних знань та вмінь, для успішної реалізації своїх функцій у реаліях сьогодення майбутнім офіцерам-зв'язківцям потрібно мати достатній рівень фізичної готовності, психофізичної стійкості та здатності до раціонального мислення (ухвалення виважених рішень на фоні значного психофізичного навантаження) та оперативного реагування на загрози в екстремальних умовах службово-бойової діяльності.

Потрібно підкреслити, що саме спеціальна фізична підготовка є важливим компонентом професійного розвитку майбутніх офіцерів Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України (ЗСУ), адже вона сприяє формуванню належних фізичних якостей, військово-прикладних навичок, що безпосередньо впливають на виконання завдань за призначенням. Проте існує потреба більш глибокого теоретичного осмислення сутності та структури готовності майбутніх офіцерів-зв'язківців до професійної діяльності, а також пошуку ефективних та дієвих педагогічних технологій їх фізичного та гармонійного розвитку (з урахуванням досвіду бойових дій).

Аналіз досліджень. Під час аналізу науково-методичної літератури увагу привернули наукові праці таких учених, як О. Khatsaiuk, M. Medvid, V. Maksymchuk, O. Kurok, P. Dziuba (та ін.) [10], Р. Любича [6], К. Sydorchenko, S. Vorok, A. Kernas, M. Vorovuk [9] та інших науковців і практиків (В. Откидач, А. Одеров, О. Петрачков, О. Ярещенко, В. Шемчук), у яких розкриваються актуальні питання організації системи фізичної та спеціальної фізичної підготовки (СФП) курсантів і курсанток вищих військових навчальних закладів (закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання) інституцій сектору безпеки й оборони України.

Запропоновані педагогічні моделі та технології (організаційно-педагогічні умови організації фізичної та спеціальної фізичної підготовки представників досліджуваної категорії дозволяють скорегувати план майбутнього емпіричного дослідження.

Не менш цікавими, виконаними на високому науково-методичному рівні, є напрацювання В. Горлинського, Б. Горлинського [4], Г. Зоріної [5], А. Бутенка [2] та інших фахівців (О. Борознюк, Л. Заїка, В. Ільєнко, О. Лойко, М. Роговець, В. Шолудько), у яких розкриваються актуальні питання формування готовності фахівців Військ зв'язку та кібербезпеки ЗСУ до професійної діяльності. Напрацювання учених сприятимуть у майбутньому раціональній та ефективній побудові сучасної моделі підготовки офіцерів-зв'язківців (Військ зв'язку та кібербезпеки ЗСУ) до виконання завдань за призначенням засобами СФП.

Заслужують уваги наукові праці: О. Хацаюка [8], Я. Павлова, Ю. Самсонова, С. Бородіна, В. Толокнеєва, Б. Кушнар'єв [7] та інших учених і практиків (А. Бухун, Є. Денисенко, І. Зайцев, А. Корольов, А. Прокопенко, Г. Самсонова, А. Турчинов, О. Ярещенко), у яких визначаються сучасні наукові концепції (теорії), що розкривають актуальні питання усвідомлення сутності та структури готовності майбутніх офіцерів інституцій сектору безпеки і оборони України до професійної діяльності. Ці напрацювання є опорними для досягнення головної мети дослідження й доповнюють теоретичні знання в обраному напрямку наукової розвідки.

Відповідно до результатів аналізу науково-методичної та спеціальної літератури встановлено, що комплексних досліджень, які розкривають сутнісні характеристики готовності військовослужбовців різних категорій Військ зв'язку та кібербезпеки ЗСУ до виконання завдань за призначенням (в реаліях сьогодення) засобами спеціальної фізичної підготовки, зустрічаються рідко. Це підкреслює актуальність і своєчасність обраного напрямку наукової розвідки.

Мета статті – визначити сутність і структуру готовності майбутніх офіцерів-зв'язківців (Військ зв'язку та кібербезпеки ЗСУ) до виконання завдань за призначенням засобами спеціальної фізичної підготовки.

Методи дослідження: абстрагування, аналіз і синтез, гіпотетико-дедуктивний метод, індукція і дедукція, історичний метод, класифікація і систематизація, компаративний (порівняльний) метод, логічний метод, моделювання, прогнозування, узагальнення і конкретизація, формалізація, особистий досвід організації системи фізичної та спеціальної фізичної підготовки військовослужбовців інституцій сектору безпеки й оборони України (СБОУ) та досвід бойових дій.

Виклад основного матеріалу. Поняття «готовність до виконання завдань за призначенням» органічно взаємопов'язане зі службово-бойовою діяльністю представників інституцій СБОУ. Потрібно підкреслити, що «службово-бойова діяльність» – це загальна назва, яка відображає функції відповідної інституції СБОУ.

Розглянемо сутнісні характеристики готовності майбутніх офіцерів-зв'язківців до виконання завдань за призначенням в реаліях сьогодення. Відповідно до онлайн-словника української мови офіцер (лат *officiarius*) – «особа командного та начальницького складу збройних сил, що має відповідні військові звання». Підготовка майбутніх офіцерів для потреб Військ зв'язку та кібербезпеки ЗСУ проводиться згідно з чинним законодавством України у вищих військових навчальних закладах інституцій СБОУ (з урахуванням основних функцій, покладених на ці підрозділи), а у напрямку забезпечення фізичної готовності – відповідно до відомчих нормативно-правових документів (настанови «Бойова підготовка військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України» та робочої програми навчальної дисципліни «Фізичне виховання, спеціальна фізична підготовка»).

Схарактеризуємо поняття «підготовка». З погляду сучасної педагогіки, поняття «підготовка» в контексті готовності до професійної діяльності охоплює процес цілеспрямованого формування в майбутнього фахівця знань, умінь, навичок, професійних цінностей та особистісних якостей, які забезпечують успішне виконання завдань у професійній сфері.

Основними характеристиками цього поняття є:

- 1) цілеспрямованість (досягнення конкретних результатів);
- 2) комплексність (теоретична складова, практична складова та особистісний розвиток);
- 3) готовність як результат (когнітивний компонент, практичний компонент, мотиваційний компонент та емоційно-вольовий компонент);
- 4) індивідуалізація процесу (досягнення максимальної ефективності навчання);
- 5) практикоорієнтованість (зв'язок із реальними умовами праці, включаючи практику, стажування);
- 6) інтеграція професійної та загальної освіти (міждисциплінарний підхід до розв'язання практичних завдань).

Слід підкреслити, що «підготовка» в контексті готовності до професійної діяльності є ключовим етапом у професійному становленні особистості. Вона спрямована на забезпечення гармонійного розвитку фахівця, здатного успішно адаптуватися до змінюваних умов праці, використовувати інновації та досягати високих результатів у професійній сфері [10].

Важливим є й той факт, що успішне засвоєння майбутніми офіцерами-зв'язку дисципліни «Фізичне виховання, спеціальна фізична підготовка» [1] у майбутньому забезпечує якісне виконання ними завдань за призначенням на фоні значного психофізичного навантаження (в екстремальних умовах СБД).

З огляду на вищевикладене доцільно констатувати, що «готовність» є інтегральною характеристикою особистості, що відображає її здатність та прагнення ефективно виконувати певні завдання чи діяльність відповідно до поставлених цілей та вимог. У педагогіці поняття готовності має багатокомпонентний характер і включає когнітивний, мотиваційний, емоційно-вольовий та практичний аспекти. У сучасній педагогіці та психології дослідження готовності особистості до професійної діяльності є однією з ключових тем. Провідні учені цього напрямку (А. Бевз, Н. Гришина, Є. Ільїн, К. Касярум, А. Маркова, Г. Непіна, Л. Кондрашова, С. Максименко, О. Реан) зробили значний внесок у теоретичне осмислення, визначення структури «готовності», її компонентів і механізмів формування.

Потрібно виділити, що сучасні педагогічні підходи щодо дослідження проблеми готовності особистості до професійної діяльності ґрунтуються на міждисциплінарності, інтеграції теоретичних знань і практичних умінь, урахуванні динамічних змін у професійному середовищі.

Зауважимо, що службово-бойова діяльність представників інституцій СБОУ порівняно з іншими видами професійної діяльності має свої відмінності. Тому доцільно використовувати поняття «готовність майбутніх офіцерів-зв'язківців до виконання завдань за призначенням».

Заслуговує на увагу й той факт, що низка вчених звертають увагу на фізичну готовність до професійної діяльності, але не розкривають необхідних засобів фізичної та спеціальної фізичної підготовки. Це прикладні фізичні вправи та прийоми рукопашного бою, високофункціональні комплекси, тощо (форми: ранкова фізична зарядка, спортивно-масова робота, навчальні заняття (тренінги), попутне фізичне тренування, тренування в умовах СБД тощо) для її досягнення, що підкреслює актуальність обраного напрямку наукової розвідки.

Актуальним питанням дослідження готовності майбутніх офіцерів інституцій СБОУ до виконання завдань за призначенням присвячені наукові праці таких учених, як О. Khatsaiuk, М. Medvid, В. Maksymchuk, О. Kurok, Р. Dziuba, (та інш.) [10], Р. Любича [6], М. Medvid, О. Khatsaiuk, К. Sydorchenko, S. Vorok, А. Kernas, М. Vorovuk [9] та інших учених і практиків (А. Балендр, О. Бойко, Є. Брижаний, М. Дьяченко, О. Михайлишин, М. Недбай, Є. Сивохоп, О. Старчук). Ураховуючи наукові концепції перелічених вище учених і практиків та беручи до уваги особистий досвід організації системи фізичної та спеціальної фізичної підготовки (досвід бойових дій), доцільно констатувати, що трактування поняття «готовність майбутніх офіцерів до виконання завдань за призначенням» має враховувати кілька аспектів, які охоплюють професійний, психологічний та фізичний рівні підготовки. Також «готовність» – це складна інтегративна якість особистості, яка визначає її здатність ефективно діяти в звичайних умовах виконання завдань за призначенням, а за потреби – й екстремальних.

У контексті підготовки майбутніх офіцерів-зв'язківців поняття готовності охоплює також здатність працювати із сучасними технологіями – для прикладу, сучасними системами супутникового зв'язку, кібербезпеки, управління командно-штабними процедурами засобами цифрового зв'язку.

Тобто готовність майбутніх офіцерів – це не лише набір технічних і фізичних навичок, але й цілісний стан, що забезпечує ефективне виконання завдань за призначенням у різних умовах СБД.

Аналізуючи наукові праці учених: Г. Клоака, С. Кубіцького, В. Шемчука, В. Ягупова (та інш.) доцільно підкреслити, що готовність як компетенція є фундаментальною основою професійної діяльності офіцера і забезпечує здатність успішно виконувати

завдання за призначенням. Це універсальна характеристика, яка потребує постійного вдосконалення та спеціального моніторингу.

У свою чергу дискусія про роль педагогічного впливу (учених О. Демченка, І. Зязюна, С. Максименка, В. Сухомлинського, О. Пелех та ін.) у формуванні готовності здобувачів освіти до професійної діяльності є актуальною і багатогранною. Вона охоплює питання ефективності методів навчання, потреби самостійності, адаптації до індивідуальних потреб та етичного аспекту. Оптимальним підходом виглядає поєднання різних методів, що враховують як сучасні педагогічні практики, так і специфіку професійної підготовки.

Формування готовності особистості до професійної діяльності є міждисциплінарною темою, що досліджується в галузях педагогіки, психології, професійної підготовки та освіти. Моніторинг наукових праць Дж. Дьюї, А. Макаренка, А. Бандури, Є. Ільїна, Ш. Амонашвілі, І. Зязюна, Е. Еріксона та ін. дозволяє сформулювати висновок, що формування готовності особистості до професійної діяльності можливе лише за умов чіткого розуміння змісту, структури та вимог до професійної діяльності; цілеспрямованого розвитку компетенцій, які відповідають цим вимогам; організації ефективного педагогічного впливу, що забезпечує гармонійне поєднання теорії, практики та мотивації. Слід підкреслити, що цей процес є багатоаспектним і вимагає від педагога індивідуального підходу до кожного здобувача освіти.

З огляду на викладене пропонуємо таке визначення поняття «готовність майбутніх офіцерів-зв'язківців до виконання завдань за призначенням»: це особистісно-інтегральне утворення, яке формується шляхом акцентованого педагогічного впливу на формування у майбутніх офіцерів-зв'язківців готовності до захисту України, яка відображає здатність і готовність до якісного та сумлінного виконання завдань за призначенням із забезпечення безперерйного функціонування систем військового зв'язку та кіберзахисту (включаючи організацію, управління і захист інформаційних ресурсів в умовах сучасних викликів і загроз), що формується на основі системи професійних знань, практичних навичок, морально-психологічних якостей, мотиваційної стійкості та здатності діяти у складних і динамічних умовах (екстремальних умовах СБД), що включають вплив кіберзагроз, радіоелектронної боротьби та інших видів протидії та забезпечує узгодження ними знань про зміст і структуру професійної діяльності та вимог цієї діяльності до рівня спеціальної фізичної підготовленості і психофізіологічного стану, сформованих компетенцій військово-професійної діяльності зі сформованими та усвідомленими майбутніми офіцерами в процесі розвитку можливостями та потребами.

Підкреслимо, що готовність військовослужбовців до професійної діяльності є багатокомпонентним утворенням, яке включає взаємопов'язані компоненти, що забезпечують успішне виконання завдань за призначенням у різних умовах СБД. Аналітичний огляд наукових праць учених і практиків А. Бухуна, Б. Єгорова, І. Іванова, В. Клименка, О. Лавніченка, О. Хацаюка, О. Шабаліна, В. Шевченка, В. Шемчука, В. Ягупова та ін. дозволив виділити такі основні структурні елементи готовності військовослужбовців до професійної діяльності:

1) фізичний (спеціальний фізичний) компонент (забезпечує здатність військовослужбовця виконувати професійні завдання, які потребують високого рівня фізичної та спеціальної фізичної підготовленості; розвиток основних фізичних якостей (витривалість, сила, швидкість, спритність); формування військово-прикладних навичок (прискореного пересування, подолання перешкод, рукопашного бою, військово-прикладного плавання, тощо); здатність виконувати фізично важкі завдання в екстремальних умовах СБД);

2) когнітивний компонент (сукупність спеціальних знань, необхідних для виконання військово-професійних завдань; знання нормативно-правової бази; знання тактики, технічних характеристик і особливостей експлуатації озброєння та техніки; розуміння

принципів організації та управління військовими підрозділами; знання сучасних технологій, зокрема інформаційних, комунікаційних і кібербезпекових;

3) практичний компонент (охоплює здатність ефективно застосовувати знання на практиці – технічні навички роботи з озброєнням, обладнанням, системами зв'язку чи кіберзахисту; уміння організувати, контролювати та координувати діяльність підлеглих у різних умовах СБД; навички аналізу ситуації, оперативного прийняття рішень і їх упровадження);

4) мотиваційний компонент (відображає внутрішню готовність військовослужбовця до виконання завдань, яка включає: стійкий інтерес до військової служби, уявлення про значущість власної професії та високу мотивацію до навчання, професійного зростання та військової служби);

5) психологічний компонент (здатність витримувати стреси, діяти в екстремальних ситуаціях та адаптуватися до змін), який включає стресостійкість і витривалість; високий рівень самоконтролю; здатність до швидкого аналізування й оцінювання ситуації;

6) морально-етичний компонент (включає духовні, моральні та етичні якості, які забезпечують виконання завдань за призначенням; патріотизм і відданість військовій присязі; високу дисциплінованість і відповідальність; здатність діяти згідно з військовою етикою);

7) соціальний компонент (охоплює здатність до взаємодії з колегами, підлеглими та керівництвом; розвинені комунікативні навички; уміння працювати в команді; здатність до лідерства та організації колективу);

8) рефлексивний компонент (здатність до самоаналізу, оцінювання своїх дій і готовності до військово-професійної діяльності; оцінювання власного рівня знань, умінь і досягнень; визначення шляхів самовдосконалення).

Слід зауважити, що всі ці компоненти взаємодіють між собою та забезпечують комплексну готовність військовослужбовців до професійної діяльності. Сильний розвиток одного компонента не може компенсувати слабкість іншого, тому важливо розвивати їх комплексно. Важливим є й той факт, що готовність майбутніх офіцерів до виконання завдань за призначенням у професійній діяльності є комплексною характеристикою, яка охоплює кілька ключових компонентів.

На думку провідних учених – Г. Зоріної [5], О. Хацаюка [8], Я. Павлова, Ю. Самсонова, Ю. Бородіна, В. Толокнеєва, Б. Кушнарєва [7] та інших фахівців цього напрямку (П. Анохін, Є. Ільїн, Є. Климов, С. Рубінштейн, Т. Ткаченко) – вона формується на основі професійної підготовки, особистісного розвитку, а також соціально-психологічних та мотиваційних аспектів. До спільних компонентів зазначеного виду «готовності» доцільно віднести:

1) мотиваційний компонент (спрямованість на професійну діяльність і виконання завдань за призначенням; високий рівень відповідальності та усвідомлення значущості військової служби; прагнення до самовдосконалення та професійного росту);

2) когнітивний компонент (фундаментальні знання теоретичних основ військової справи; орієнтація в правових нормах, військових статутах і стандартах професійної діяльності; розуміння специфіки оперативного ухвалення рішень у складних умовах);

3) операційно-діяльнісний компонент (уміння застосовувати знання на практиці під час вирішення завдань за призначенням; розвинуті навички керівництва підлеглим особовим складом, планування та організації військових операцій; адекватна реакція на зміни в умовах оперативно-тактичної обстановки);

4) емоційно-вольовий компонент (стресостійкість і здатність до роботи в екстремальних умовах СБД; сформована дисципліна, самоконтроль і здатність до швидкого ухвалення рішень; емоційна стабільність у процесі виконання завдань за призначенням на фоні значного психофізичного навантаження);

5) особистісний компонент (лідерські якості та здатність до командної роботи; високий рівень морально-етичних цінностей та патріотизму; інтеграція професійних і особистісних якостей для забезпечення успішності виконання завдань за призначенням);

б) соціально-комунікативний компонент (уміння налагоджувати ефективну взаємодію з підлеглими та товаришами по військовій службі; здатність до конструктивного вирішення конфліктів; високий рівень комунікативної культури).

Ці компоненти формують базу для готовності майбутніх офіцерів-зв'язківців до виконання завдань у будь-яких умовах військово-професійної діяльності. Вони взаємопов'язані та забезпечують системний підхід до підготовки офіцерських кадрів для потреб Військ зв'язку та кібербезпеки ЗСУ.

Висновки. На підставі проведеного теоретико-методологічного аналізу з даної проблематики визначено сутність та структуру готовності майбутніх офіцерів-зв'язківців (Військ зв'язку та кібербезпеки ЗСУ) до виконання завдань за призначенням засобами спеціальної фізичної підготовки – особистісне утворення, яке формується шляхом акцентованого педагогічного впливу на формування у військовослужбовця готовності до захисту України, до виконання завдань за призначенням у різних умовах службово-бойової діяльності та забезпечує узгодження ним знань про зміст і структуру професійної діяльності та вимог цієї діяльності до рівня спеціальної фізичної підготовленості і психофізіологічного стану, сформованих компетенцій військово-професійної діяльності з усвідомленими в процесі розвитку можливостями та потребами; а також структуру такої готовності за мотиваційним, когнітивним, операційно-діяльним, емоційно-вольовим, особистісним та соціально-комунікативним компонентами.

Перспективи подальших досліджень в обраному напрямку передбачають визначення критеріїв та рівнів сформованості готовності майбутніх офіцерів-зв'язківців (Військ зв'язку та кібербезпеки ЗСУ) до виконання завдань за призначенням засобами спеціальної фізичної підготовки.

Список використаних джерел:

1. Бичихін Ю., Каплюк Д. Фізичне виховання, спеціальна фізична підготовка: РПНД. Д. Київ: ВПТ імені Героїв Крут, 2024. 12 с.
2. Бутенко А. Є. Наукове-теоретичне підґрунтя підготовки майбутніх фахівців-зв'язківців у закладах вищої військової освіти. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*. Серія 15. 2024. № 3 К (176)1. С. 139-143.
3. Гавриш І. В. Теоретико-методологічні основи формування готовності майбутніх учителів до інноваційної професійної діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Харків, 2006. 542 с.
4. Горлинський В., Горлинський Б. Аналіз ключових чинників формування системи компетентностей фахівців у галузі кібербезпеки. *Information Technology and Security*. 2021. № 9(2) 1. С. 219-231.
5. Зоріна Г. А. Формування фізичної готовності майбутніх офіцерів-зв'язківців до професійної діяльності: магістр. роб.: 011 «Освітні, педагогічні науки», Запоріжжя, 2023. 101 с.
6. Любич Р. І. Формування фізичної готовності майбутніх офіцерів Національної гвардії України до службово-бойової діяльності в процесі професійної підготовки: дис. ... д-ра філософії: 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). Харків, 2023. 424 с.
7. Павлов Я. В., Самсонов Ю. В., Бородін С. В., Толочкеев В. О., Кушнар'єв Б. О. Сутнісні характеристики формування готовності майбутніх офіцерів НГУ до застосування комплексу «Ступна-П» у різних умовах службово-бойової (оперативної) діяльності. *Інноваційна педагогіка*. 2022. № 2(48). С. 80-85.
8. Хацаюк О. В. Сутність та структура готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання завдань за призначенням засобами спеціальної фізичної підготовки. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. № 2 (65) 1. С. 144-155.
9. Medvid M., Khatsaiuk O., Sydorchenko K., Vorok S., Kernas A., & Borovyk M. Sports Pedagogy: Readiness of Cadets to Apply Physical Action in Different Conditions of Service Activity. *Sports Pedagogy: Readiness of Cadets to Apply Physical Action in Different Conditions of Service Activity*. 2024. № 16 (2) 1. С. 336-355. URL: <https://doi.org/10.18662/rrem/16.2/860>

10. Khatsaiuk O., Medvid M., Maksymchuk B., Kurok O., Dziuba P., Tyurina V., Chervonyi P., Yevdokimova O., Levko M., Demchenko I., Maliar N., Maliar E., & Maksymchuk I. Preparing Future Officers for Performing Assigned Tasks through Special Physical Training. *Preparing Future Officers for Performing Assigned Tasks through Special Physical Training*. 2021. № 13 (2) 1. С. 457–475. URL: <https://doi.org/10.18662/rrem/13.2/431%20%20>

References:

1. Bychykhin, Yu., & Kapliuk, D. (2024). *Fizychnye vykhovannia, spetsialna fizychna pidhotovka* [Physical education, special physical training: RPND]. Kyiv: VITI imeni Heroiv Krut. [in Ukrainian].
2. Butenko, A. Ye. (2024). Naukove-teoretychne pidgruntia pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv-zviazkivtsiv u zakladakh vyshchoi viiskovoi osvity [Scientific and theoretical basis for training future communication specialists in institutions of higher military education]. *Naukovyi chasopys Ukrainського derzhavnogo universytetu imeni Mykhaila Drahomanova, Serii 15, 3 K (176)*, 139–143. [in Ukrainian].
3. Havrysh, I. V. (2006). *Teoretyko-metodolohichni osnovy formuvannia hotovnosti maibutnikh uchyteliv do innovatsiinoi profesiinoi diialnosti* [Theoretical and methodological foundations of forming the readiness of future teachers for innovative professional activity]. (Candidate of Pedagogical Sciences dissertation). Kharkiv [in Ukrainian].
4. Horlynskyi, V., & Horlynskyi, B. (2021). Analiz kliuchovykh chynnykiv formuvannia systemy kompetentnosti fakhivtsiv u haluzi kiberbezpeky [Analysis of key factors in the formation of the system of competencies of specialists in the field of cybersecurity]. *Information Technology and Security*, 9 (2), 219–231. [in Ukrainian].
5. Zorina, H. A. (2023). *Formuvannia fizychnoi hotovnosti maibutnikh ofitseriv-zviazkivtsiv do profesiinoi diialnosti* [Formation of physical readiness of future signal officers for professional activity]. (Master's thesis, 011 "Educational and Pedagogical Sciences"). Zaporizhzhia [in Ukrainian].
6. Liubchych, R. I. (2023). *Formuvannia fizychnoi hotovnosti maibutnikh ofitseriv Natsionalnoi hvardii Ukrainy do sluzhbovo-boiovoi diialnosti v protsesi profesiinoi pidhotovky* [Formation of physical readiness of future officers of the National Guard of Ukraine for service and combat activities in the process of professional training]. (Doctor of Philosophy dissertation, 015 Professional Education). Kharkiv [in Ukrainian].
7. Pavlov, Ya. V., Samsonov, Yu. V., Borodin, S. V., Tolokneev, V. O., & Kushnaryov, B. O. (2022). Sutnisni kharakterystyky formuvannia hotovnosti maibutnikh ofitseriv NGU do zastosuvannia kompleksu «Stuhna-P» u riznykh umovakh sluzhbovo-boiovoi (operatyvnoi) diialnosti [Essential characteristics of the formation of readiness of future NGU officers for the use of the Stugna-P complex in various conditions of service and combat (operational) activity]. *Innovatsiina pedahohika*, 2 (48), 80–85. [in Ukrainian].
8. Khatsaiuk, O. V. (2019). Sutnist ta struktura hotovnosti maibutnikh ofitseriv NGU do vykonannia zavdan za pryznachenniam zasobamy spetsialnoi fizychnoi pidhotovky [The essence and structure of the readiness of future NGU officers to perform assigned tasks by means of special physical training]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*, 2(65/1), 144–155. [in Ukrainian].
9. Medvid, M., Khatsaiuk, O., Svdorchenko, K., Vorok, S., Kernas, A., & Borovyk, M. (2024). Sports Pedagogy: Readiness of Cadets to Apply Physical Action in Different Conditions of Service Activity. *RREM*, 16 (2), 336–355. [in English]. <https://doi.org/10.18662/rrem/16.2/860>
10. Khatsaiuk, O., Medvid, M., Maksymchuk, B., Kurok, O., Dziuba, P., Tyurina, V., Chervonyi, P., Yevdokimova, O., Levko, M., Demchenko, I., Maliar, N., Maliar, E., & Maksymchuk, I. (2021). Preparing Future Officers for Performing Assigned Tasks through Special Physical Training. *RREM*, 13 (2), 457–475. [in English]. <https://doi.org/10.18662/rrem/13-2/431%20%20>

Butenko A. Ye.,
orcid.org/0000-0003-4005-6829

ESSENTIAL CHARACTERISTICS OF FORMING THE READINESS OF COMMUNICATION CADETS TO PERFORM ASSIGNED TASKS BY MEANS OF SPECIAL PHYSICAL TRAINING

The article considers the problem of determining the essence and structure of the readiness of future signal officers (Signal and Cybersecurity Troops of the Armed Forces of Ukraine) to perform assigned tasks. Particular attention is paid to the role of special physical training as a means of forming professional

readiness. A systematic approach to the analysis of this readiness is proposed, which includes the relationship of the following components: motivational, cognitive, operational-activity, emotional-volitional, personal and social-communicative components.

According to the results of the analysis of scientific-methodological and special literature, we focused on the importance of integrating physical and special physical training with other disciplines that ensure the professional development of representatives of the studied category. In addition, the article outlines the main tasks of special physical training aimed at developing physical, psychophysical and professionally significant qualities, as well as ensuring stress resistance and functional readiness of future signal officers to perform assigned tasks.

The analysis of the interpretation of the concepts: "readiness of the individual for professional activity" and "readiness of future officers to perform tasks as assigned" allowed to form the definition – "readiness of future signal officers to perform tasks as assigned". The results of the study can be used to improve the programs of physical and special physical training of future officers (the specified military-accounting specialty) in higher military educational institutions of the security and defense sector of Ukraine. Prospects for further research in this direction include the determination of approaches, principles, forms, methods and means (technical means of training), which are expedient to apply during practical classes on special physical training in the vocational education system, to form the readiness of future signal officers to perform tasks as assigned" (taking into account the existing combat experience).

Key words: military education, military-professional activity, means, future officers, educational process, pedagogy, special physical training, essence, structure, physical training.

Дата надходження статті: 14.05.2025 р.

Прийнято до публікації: 02.06.2025 р.

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор Терентьева Н. О.

УДК 378.147:004.9

DOI <https://doi.org/10.37915/pa.vi59.659>

Клепар М. В.*,

orcid.org/0000-0003-1671-3710

Чінчой О. О.*,

orcid.org/0000-0002-2572-1416

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

У статті проаналізовано проблеми та перспективи впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у закладах вищої освіти України.

Установлено, що інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) є ключовим чинником трансформації вищої освіти, сприяючи модернізації навчального процесу, забезпеченню відкритого доступу до знань і вдосконаленню адміністративного управління закладами вищої освіти (ЗВО). У сучасних умовах цифровізації освіти ІКТ стають невід'ємною складовою навчального середовища, впливаючи як на методологічні підходи до викладання, так і на способи засвоєння знань студентами.

Стаття зосереджує увагу на аналізі сучасних тенденцій використання ІКТ у сфері вищої освіти України. Зокрема, розглядається роль дистанційного навчання, що набуло особливої актуальності у зв'язку з глобальними викликами, як-от пандемія COVID-19 та війна в Україні. Проаналізовано функціональні можливості цифрових освітніх платформ, хмарних технологій і систем автоматизованого управління навчальним процесом, які дозволяють оптимізувати

*© Клепар М. В.

*© Чінчой О. О.